

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se čena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 144.

V Ljubljani, v sredo 25. junija 1884.

Letnik XII.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEK“

edini slovenski konservativni dnevnik,

nastopi s 1. julijem drugo polovico XII. leta svojega izhajanja. Ker je mnogim č. g. naročnikom sedaj naročnina pri kraji, prosimo jih uljudno, naj jo izvolijo o pravem času ponoviti, da se jim bo zamogel list tudi zanaprej redno pošiljati. Ob enem naj pa, kakor do sedaj, tako tudi na dalje blagovoljno po ustrajnem razširjanju list podpirajo.

„Slovenec“ velja za Ljubljano ne da bi se na dom pošiljal:

Za celo leto	13 gl. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Opravništvo „Slovenca“.

Dr. Jakob Misia, novi Ljubljanski knez in škof.

Že 23. t. m. smo poročali, da je za kneza in škofa Ljubljanske škofije od cesarja izvoljen prečastiti gospod dr. Jakob Misia, kanonik in kancelar knezoškofijske kancelije v Gradcu. Prav odličien gospod, ki je bil v večletni zvezi z novo imenovanim škofom, piše prijatelju našega lista iz Grada 23. junija:

„Le s težkim srcem Vam in Vaši škofiji častitam k imenovanju dr. Misie za kneza in škofa Ljubljanskega. Pridobitev škofije Ljubljanske je velika, nedomestljiva zguba za škofijo Sekavsko. Vsa duhovščina, na prvem mestu preč. g. knez in škof Zwerger je v tem prepričanju in v teh čutilih enih misel. Dasiravno Vam, Vašim sobratom in Vašemu

ljudstvu čestitam k pridobitvi, ki jo s tim imenovanjem dosežete, dasiravno vem in priznavam, kako pomenljivo je to za avstrijski episkopat in za njegovo zastopanje v gospodski zbornici, vendar ne morem prikrivati velike žalosti, zaradi izgube, ki ob enem nas zadeva. Vi dobite za škofa moža temeljite in obširne bogoslovske véde in omike, prave duhovske pobožnosti, jako milega sreca, vseskozi mirnega prevdarka, trdnega v pravičnosti in vedno pripravljeneza k pravemu porazumljenju (zum billigen Entgegenkommen gerne bereit); dobite moža, ki popolnoma ume razmere sedanjega časa, in ima prav gorko srce za svojo domovino in svoj narod. Njegovo obnašanje je ljubeznjivo in kakor se pristuje duhovnu. Ker popolnoma zná in gladko govori pet jezikov, mu je mogoče osebno občevati z najvišimi krogi.

Rojen je 30. junija 1838 pri sv. Križu blizu Ljutomera, ter je gimnazijo dovršil v Gradcu; potem je skoz 3 leta obiskoval modroslovske (filozofične), skozi 4 leta pa bogoslovske študije v zavodu „Collegium germanicum“ v Rimu, ter je bil 30. maja 1863 za mašnika posvečen, potem pa kot prefekt in profesor nastavljen na deškem semenišči in gimnaziji v Gradcu. Nekoliko let pozneje postal je kancelar knezoškofijskega ordinarijata, 23. aprila 1879 pa je bil imenovan za korarja. Misia je doktor bogoslovja in sv. Oče so ga zaradi njegovih zaslug za škofijo imenovali za častnega kamornika.

Vaša škofija z njim dobi škofa po volji Božji in duhu sv. cerkve, in k temu Vam častitam, dasi s tužnim srcem.“

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. junija.

Notranje dežele.

Danes končala se bo v *Gradcu obravnava proti anarhistom* in se bo izrekla obsodba. Po-

rotnikom stavilo se bo 108 vprašanj krivde gledé sklenjenega napada na cesarjevo osobo, veleizdaje in kalenja javnega miru.

Kandidaturi v *moravski deželni zbor* odpovedala sta se v prvem Brnskem okraji posestnik tiskarne g. Rohrer in dr. Fialla na korist fabrikantu Miroslavu Wanniecku. Volitev njegova in zmaga, pravijo, da ni dvomljiva.

V *hrvaškem deželnem zboru* dognali so prvo poglavitno vprašanje, ki je toliko ognja in prepira v deželni zbornici že provzročilo, vprašanje o ustavi. Dognali so ga, kakor sta si ga ban Khuen in minister Tisza želela, za kar se imata edino le disciplini narodne stranke zahvaliti. Kljub temu pa vprašanje o ustavi še vendar ni po vsem rešeno. Se ga bodo reševali pod imenom „vprašanje tikajoče se pregleda ustave“, ktere pa Starčevičevci ne pripoznajo in po tem takem o nji tudi ničesar vedeti nečejo. Zmerna opozicija vložila je protest proti temu kar se je do sedaj zgodilo, dalje resolucijo, da se hrvaški poslanci tako dolgo ne bodo vdeležili deželnega zbora, dokler se ne prekliče izjava, ki je odobraval, da se je lansko leto ustava odstavila, in pa adresu, ktera zahteva razširjenje hrvaške samouprave. Divjaki so vložili pisanje, v katerem tožijo ministra Tiszo zaradi njegovega postopanja. Tako je bilo lansko leto in tako je ostalo tudi večinoma še letos. Posebno Starčevičeva stranka si vse prizadeva, da pri vsaki priliki z velikim topom pokati začne. Ko je v seji 19. t. m. poslanec Vukotinovič vtemeljeval svoj predlog o vstanovi odseka za pospeševanje narodnega gospodarstva oglašil se zopet dr. Starčevič rekoč: „Čudim se, da še le sedaj, ko je zasedanje že pri konci, stavite tak predlog. Narod ste Madjarom, svojim bratom, izdali in ti zdaj ž njim delajo, kakor se jim poljubi. Neki občini se je zaukazalo, da naj si kupi za prodan občinski gojzd ničvrednih madjarskih papirjev. Na to se je podala deputacija k deželnemu načelniku, ki jo je pa v sobi stati pustil, da so se naveličali in odšli, in to je storil mož, kterege so nam Madjari poslali, da nam odira narod! Predsednik Kreštie se oglašil: „Prosim da se govornik bolj spoštljivo izrazi govoreč o deželnem načelniku“. „Kaj je bilo tukaj nespoštljivega?“ zagromi zopet Starčevič, na kar mu predsednik odgovori: „Besede, da deželni načelnik narod odira!“ „Jaz pa to ponavljam, da je res, pravi Starčevič, kajti, ako bi ne odiral naroda, ne bi mu ukazoval kupiti si madjarskih pa-

LISTEK.

Odgovor

na podlistek: „Naši pravoslavni sosjedje in njih služba božja“.

(Konec.)

Danas se opaža vrlo radostnih pojava u iztočnoj crkvi Rusije, koji vesele svakoga katolika in napunjuju nadom, da će se ipak jednom gledé iztočne crkve izpuniti želja sv. pisma: „unus pastor et unum ovile“.

Sv. rimska stolica radostno ugovara sa ruskim dvorom o odnošnjih katolika v Rusiji, pak je diplomatički poslanik ruski u Vatikanu najliepše primit. Umne enciklike sv. oca Leona XIII., osobito ona o socializmu, čitaju su s propoviedaonice u ruskim, takodjer iztočnih crkvah. Na predlog carskoga ruskoga dvora imala je pred malo vremena petrogradska akademija znanosti uzeti u pretres pitanje o primitku gregorijanskoga koledara u Rusiji. Nije li poznato g. Krámeru ime ruskoga filozofa Solovijeva, koji je nedavno izdao spis, koji je pobudio u celom svijetu sensaciju, a u kojem taj pravoslavni filozof

dokazuje istinitu moć, ugled i pravo rimskoga primata. Eto nisu li to sami radostni pojavi.

U pitanju sjedinjenja pravoslavne braće sa katoličkom crkvom treba da se piše oprezno i dostojanstveno. Porugljivi početak sastavka g. Krámera (konac je nešto bolji) vrlo bi zlo bio primljen i shvaćen od iztočne braće; a neka mi se vjeruje, da se i ovakove, na oko neznatne stvari, pomno prate i tumače, kako to izvješće o dobrotvornom komitetu u Moskvi dovoljno dokazuje. Osobito se gleda na žurnalistiku Hrvata i Slovenaca, jer smo mi eminentni katolici. Biti će, da je sastavak g. Krámera njegov literarni debut, a on da je početnik na tom polju. To sudim po netočnosti onoga, što je gosp. Krámer gledao i slušao u Marindolskoj crkvi. Kad se kalež i diskos (patena) nosi od maloga k velikom oltaru, to nije „podizanje“; a onaj tobože viečni: „gospodine pomiluj!“ koga je g. Kr. toliko puta čuo, a ipak pravo ne zapamtio, glasi: „gospodi pomiluj!“ jer se Marindolci služe u svojoj misi staroslovenskim crkvenim jezikom. Da je g. Kr. bio gdje god u Senjskoj biskupiji, ili na nekojih mjestih porečkotršačke biskupije, ili da je barem bio u Djakovu, kad se je posvećivala stolna crkva Djakovačka, to remek-djelo veleumnoga Strosmajera, bio bi čuo u hrvatskoj misi hrvatski: „gospodine pomiluj!“ taj

vapaj hrvatskoga i slavenskoga svieta za sv. misom u narodnom jeziku, — vapaj, koga biskup Strosmajer udilj u Rimu opetuje. Taj: „gospodine pomiluj!“ dopao bi se i g. Kr., koji sigurno znađe, kako je sv. otac Leo XIII. potencirao svetkovanje svetih slavenskih apostola Cirila i Metoda, tih prvih pobornika za slavensko bogoslužje. Neka g. Krámer drugi put ne vodi sa sobom u crkvu svoga psa Hektora, jer mu je možda ovaj smetao, te se nije mogao celom dušom zadubiti u krasotu staroslavenske službe božje, pak bi možebit drugi put o tom predmetu pisao duhovitiije, ljepše i dostojanstvenije. Istina g. Krámeru je neobičan pojav staroslavenska služba božja; ali to još nije izprika. I veličanstveni štil bazilike sv. Petra u Rimu nije baš tako običan pojav; kod nas se riedko vidjaju crkve bez tornja; pak tko je još iz toga hotio učiniti vrelo svojim humorističkim primjetbam poput onih g. Krámera: „čitalnica“, „planke“ itd. Stara je rieč: „nonum premarur in annum“. Hrvat veli: izpeci, pa reci. To velim u najboljoj namjeri. U dodiru sa ljudmi druge narodnosti, a osobito srodne, najpače kad se radi o razlici u vjeri i obredu, treba puno takta i obzirnosti u pismu i govoru; nu baš kod nas, na granici, udomilo se je lokalno nekoliko neliepkih izraza. U okolici Metlike, Črnomlja, Novoga mjesta, sve tamo

pirjev, ki niso prav nič vredni, kajti povem Vam, da pojdejo Madjari na kant in vi ž njimi!"

Volitve po Ogerskem so končane in so dale sledeči rezultat: Vladna liberalna stranka ima 231 poslancev; zmerna opozicija 59; nezavisna stranka 73; narodnjakov je 16; divjakov 10; protisemitov 17. Večina vladne stranke znaša 56 glasov. Novi parlament je toraj dovršen. Dovršen? Da ni kakor se kaže, na razpad države, kajti poslanci, kakoršni so v sedanjih dobi zasedli postavodajalne stole v ogerski zbornici so možje, ki se navadno le tedaj javijo, ko je kaka država že popolnoma spridenosti zapadla. Četrtnina poslancev je nova in kakošni so ti ljudje? Večinoma puhle glave, umazanih rok, vsaki korupciji pristopni, trmoglavci, opričniki in vse bi se jim lahko očitalo, le poštenosti ne! Kaj je treba v zbornici jednega Varadyja, kaj Verhovaja? Nekterim poslancem se sicer poštenost in dostojnost ne more odrekati, pač pa jim primanjkuje povsem potrebna vednost in spretnost ter imajo vse preveč trme, s katero mislijo madjarski globus iz njegovih tečajev dvigniti. Pravih mož, ki bi v resnici z modrostjo svetili v zbornici, imajo pa silno malo. Dvomimo, da bi mogel Tisza z mogočno roko v red spraviti madjarsko državo. **Antisemitska stranka** se je preveč narastla, in ob vsaki priložnosti dajala mu bo moralne zausnice in mu bo delala zapreka, kjer bo le mogoče. Tisza je do sedaj sejal liberalno seme, iz katerega se je visoko vspel židovski plevel, sedaj bode pa žel sad svojega dela. Antisemitizmu Tisza ne bo nič več kos!

Ogerski minister Trefort govoril je v Požunu in povdarjal potrebo obstoječe carinske zveze med Avstrijo in Oggersko, dalje potrebo šestletnega mandata, ter pristavljal, da bi bilo dobro, preosnovati ogersko gosposko zbornico. Gledé antisemitizma rekel je minister, da je edino le v judovskih rokah ležeče, da ga bodo vsaj zdatno omejili, ako se poprimejo poljedelstva in obrtnije. To bi bilo gotovo pravo sredstvo, toda škoda za misel! Žid se bo kmetije tedaj poprijel, kedar bo v petek nedelja!

Vnanje države.

Davčna postava na **Srbskem** je znamenita. Pred seboj imamo oddelek o dohodnini, pridobnini, in osobnini. Prvo in drugo plačujejo tisti, ki imajo stalne ali različne dohodke za telesno ali duševno delo, katero izvršujejo brez vsake glavnice. Osobnino plačuje pa vsak prebivalec od 21. do 60. leta. Dohodnina deli se v dva razreda. 1. Uradniki vsake vrste, ki prejemajo za duševno delo do 2000 dinarjev letne plače, plačajo po 1%, do 8000 po 2, in kar je več, po 3%; 2. Vsi drugi, ki si ne zaslužijo vedno enako, plačajo po 2%, advokati, doktorji in lekarnarji pa po 3%. Pridobnina (Erwerbsteuer) deli se v tri vrste: 1. Kdor si s telesnim delom zasluži na dan po 2 dinarja (90 kr.) plača na leto 4 dinarje; 2. za zaslužek do 3 dinarjev znaša davek po 8 in kar je več ko 3 dinarje pa po 12 dinarjev na leto. Osobnina plača vsak: 1. kdor plača skupnih direktnih davkov več kot 100 dinarjev na leto po 24 dinarjev, 2. pri direktnih davkih od 60 do 100 dinarjev 18, 3. pri 30 do 60 dinarjih po 12, 4. pri 8 do 30 dinarjih po 8 in 5, pri direktnih davkih, ki znašajo skupaj manj nego 8 dinarjev na leto po 4 dinarje. Osobnino so oproščeni zastopniki in konzuli tujih velevladi s svojim osebjem vred, vojaštvo z naredniki (feldvebeljni) vred, dijaki, invalidi, milostniki, vsi tisti, ki niso zmožni, da bi si kaj prislužili in kaznjenci.

V **Rumuniji** dvignili so se domači delavci, ki nimajo dela, proti tujim večinoma laškim delavcem, kateri jim kruh in zaslužek spred ust jemljejo in so jih hoteli s silo pregnati. Naščuvala jih je opozicija. Tu in tam so se v resnici sprijeli, vsled česar je policija nekaj nemirnežev zaprla.

V **Rusiji** zopet Jude pobijajo. Minuli petek dvignilo se je v Kunijavini blizu Nižninovgoroda več

do Toplica nazivaju Žumberčane, te davne susjede Kranjskoj: „Vlahi“. Taj izraz je uvredljiv i tudjinski; jer Žumberčan je Hrvat, a vjerom grko-katolik. Vlaški jezik, vlaška vjera itd. jesu uvredljive fikcije, koje su tudjinci izmislili, da srodnu braću zavade i razstave, da kako sebi u korist, po principu: „divide et impera“. K čemu da se medju sobom vredjamo, kad nas i onako tudjinci žele u žlici vode utopiti. Inteligencija hrvatska i slovenska na neposrednoj granici Kranjske visoko štuje Žumberčane te i njihovu inteligenciju i samosviest; osobito se duhovnici medjusobno ljube i paze kao braća; izraz „Vlah“ oni jedni i drugi preziru, te ga smatraju onim, što jest: prostotom. Podpuno sam uvjeren, da će slavno uredništvo „Slovenca“ ovaj članak rado u svoj velećenjeni list uvrstiti, jer je „Slovenca“ puno stalo do istine, ljubavi i sloge medju Slaveni. Gospodine uredniče! od Boga Vam zdravlje, od mene pozdravljje!

Žumberak u Radatoviću dne 19. lipnja 1884.

Jovan Hranilović,
upravitelj župe.

ko 3000 kmetov; vsak je zgrabil, kar mu je bilo ravno najbolj pri rokah in hajd nad žide. Pobili so 11 židov, 40 so jih ranili, 30 hiš pa podrli. Pregarjanje je trajalo do 11. ure zvečer, dokler ni bilo vojakov, ki so se le z orožjem v roci red napravili.

Na **Nizozemskem** izmrla je vladarska rodovina Oranska. 21. t. m. ob 2 popoldne umrl je poslednji Oranski princ, član kraljeve rodovine Nizozemske mlajši korenine Nassau-Oranske. Pri življenju ostali ste od štirih oseb: namreč od očeta kralja Viljema III. — ki je šestdeset let star in se je še le nekako pred petimi leti oženil z princezo Emo Waldeško, ktera mu je porodila hčerko princezo Wilhelmino, — njegovih sinov Wilhelma, ki je vsled razkošnega življenja v Parizu umrl in Aleksandra, kterega je že od mladosti bolehnega in vsled tega tudi zanemarjenega smrt sedaj le preselila na drugi svet, ter brata očetovega princa Henrika, bivšega kraljevega namestnika v Luksemburgu, ki je tudi že mrtev — edino le dve osobi pri življenju in to šestdesetletni kralj Viljem III. in pa — njegova hčerka princeza Wilhelmina, ktera po holandskih postavah ima dedno pravico do kraljevega prestola, to pa le na Nizozemskem; v Luksemburgu pa ne. Treba bo toraj nove dedne postave, kakor je je bilo potreba v Avstriji za časa Marije Terezije, ki je bila tudi edina direktna naslednica cesarjeva. Razložek je le ta, da bi se bila tedaj v Avstriji vnela huda vojska, kakor bi se bilo to tudi v Holandiji zgodilo, ako bi se bil slučaj, ki je sedaj nastal, primeril, recimo petdeset let poprej. Tako se pa ni bati kakega političnega prevrata in Nizozemci bodo ostali, kar so sedaj, kajti oni ne marajo ne Nemci in ne Francozi postati, temveč mrzlokrvni holandski trgovci.

Izvirni dopisi.

Z Vrhniko, 24. junije. (Prilicne šolske slovesnosti) so učencem, kakor tudi učiteljem prijetno in potrebno razvedrilo. One napravijo, ako so primerno vravnane, na mladino trajajoč vtis, ter jo vnemajo za vse dobro, lepo in blago. Véz prijaznosti in medsebojnega zaupanja, ki veže učence, učitelje in starše, se o takih prilikah ponovi in še bolj vtrdi, kar ima za šolski napredek brez dvojbe le dobre nasledke.

Tako šolsko veselico napravili smo bili dne 21. junija na Vrhniko. Pri nas je namreč že stara navada, da praznujemo praznik šolskega patrona, sv. Alojzija, vsako leto prav slovesno, dobro vedoči, da je potreba že v nežni mladosti otroke privajevati pobožnega in čednostnega življenja, ako hočemo, da nam bodo prirastli iz njih enkrat dobri mladeniči in poštene deklice, kateri bodo ponos roditeljem in tudi zanesljiva podpora družini, cerkvi in državi. — In kdo naj bi bil nadepolni mladini lepši izgled čednostnega življenja, nego je šolski patron sv. Alojzij? Letos nam je bil šolski praznik še tembolj pomenljiv, ker so nam ta dan blagoslovili naš preč. gosp. dekan tudi novo šolsko zastavo, ktero sta dva odlična moža našega kraja in posebna prijatelja šole, velecenjeni g. Mihael Tomšič, posestnik s Hriba in č. g. M. Janzekovič, predsednik kraj. šolskega sveta, napravila „Učencem ljudske šole na Vrhniko v spomin“, kakor stoji na prelepem traku z zlatimi črkami zapisano.

Vemo sicer, da blagima gospodoma, ki sta navajena le bolj na tihem, brez hrupa dobrote skazovati, s tem, da smo njiju imeni navedli, ne bode vstreženo; vendar osobna hvaležnost, kakor tudi hvaležnost šolske mladine nam ne dopušča, da bi tako blag čin zamolčali in blagodušnima dariteljema javno ne izrekli najiskrenejše zahvale.

Slovesnost blagoslovljenja pa se je vršila po tem-le sporedu: Najpred bila je sv. maša, pri kateri je pelo celo 400 šolarjev; po sv. maši blagoslovila se je šolska zastava in po blagoslovljenju nagovorili so mladino naš prečast. gosp. dekan, Martin Šlibar, vitez Franc-Josipovega reda itd.

V prelepi besedi razložil je visokočastiti gospod govornik učencem imenitnost današnje slovesnosti, razlagal pomen posameznih delov zastave, ter pri vsakem delu vpletal prelepe nauke, koji so vidno mladini in odrašenim segali v srea. — Kdor je že slišal tega velečast. gospoda v cerkvi ali pri javnih preskušnjah govoriti, vedel bode, kak vtis da napravijo njegovi ogovori na poslušalce; tako je bilo tudi 21. junija.

Smelo se sme trditi, da jih je le malo, ki bi umeli otroški naravi tako prikladno govoriti, nego ta velecenjeni gospod. Zato slava in zahvala preč. gosp. dekanu! V imenu šolske mladine izrekujemo, da se hočemo vselej ravnati po lepim naukih, ktere nam je visokočastiti gospod tako goreče razkladal.

Po dovršenem govoru zapeli so učenci vedno

lepo in ginljivo cesarsko pesem prav navdušeno in potem podali se paroma v krasno okinčano šolsko sobo, kjer se je slovesnost nadaljevala.

V prisotnosti krajnega šolskega sveta in mnogo družih gospodov in gospej peli so učenci pesmi: „Avstrija moja“ in „Po jezeru“; neka deklica pa je potem deklamovala primerno deklamacijo. — Vse točke izvršile so se dostojno in v popolno zadovoljnost pričujočih.

Po prijaznem ogovoru gospoda predsednika, v katerem je učence spodbujal k pridnosti, k lepem držanji in hvaležnosti, končala se je slovesnost s trikratnim „slava“-klicem na vse dobrotnike šole.

Konečno so pričujoče gospe: Janzekovičeva, Urbančičeva, kakor tudi gospica Tomšičeva blagovoljno razdelile otrokom štruklje in češnje, ktere so prijatelji šolske mladine še posebej za ta praznik bili nakupili. Slava jim!

Otrokom se je bralo veselje in hvaležnost za sprejete darove na obrazu. — Dogodek blagoslovljenja šolske zastave ostal jim bode vedno globoko v spominu in še kot odrastli spominjali se bodo z hvaležnostjo blagih dobrotnikov, kateri so jim v mladostnih letih napravili toliko nedolžnega veselja. — Srčna hvala zatoraj velecenjenima gospodoma: Tomšiču in g. predsedniku Janzekoviču za prelepi dar, iskrena zahvala pa tudi gospej za njihov trud in sploh vsem, ki so k tej lepi slovesnosti kaj pripomogli! Naj jim Bog njihovo dobrotljivost obilno povrne!

—k.

Iz Slavine, 23. junija. († Graf Grünne. „Tudi pri nas“.) Vsled vikšega naročila z Dunaja smo imeli danes tukaj v Prestranku sv. mašo za r. grofa Karola Grünne-ja. Rajniki je bil svoje dni vrhovni načelnik cesarskih konjarnic, in je večkrat zahajal v tukajšnjo podružnico cesarskega kobilarstva. Bil je pri ljudstvu v blagem spominu. V službenih zadevah oster in natančen, je bil drugače prijazen in radodaren. Povsod je rad vse sam ogledal, in revežem veliko dobrega storil. Naj počiva zdaj v miru! — „Tudi pri nas“ — tako smo brali pozimi in predpustom v vsakem slovenskem časniku, v sleherni številki, ki nam je v roke prišla — „tudi pri nas“ smo napravili, smo imeli veselice, zabavo, petje, godce, ples itd., kakor da bi bili vsi vrtoglavi in ne za drugega na svetu kot za veselice, zabavo, petje, godce in ples, se vé, da tudi z jedjo in pijačo. A zdaj je spet brati povsod in iz vsih krajev „tudi pri nas“ — toda drugo pesem: je slabo vreme, je toča pobila, je slana posmodila, je voda zalila itd. Da ne zaostanemo in bomo podobni drugim ljudem. moramo poročati tudi s Pivke, da „tudi pri nas“ nam vreme nagaja, in se nam nič dobrega ne obeta. Že lani je bil črv po mnogih njivah vse podjedel, da nekteri gospodarji niso pridelali krompirja, ovsa, ječmena in družih sadežev skoraj nič. Zima je bila suha in tudi spomlad. Pivka je bila prišla za malo tednov le novembra meseca in zdaj že o veliki noči. Pri gričih se je trava popolnoma posušila, lepo se je bila zarastla pa po mlakah koder Pivka nastaja. A poslednje deževje je nagnalo veliko vodo, ki je vse zalila in poplavela, da ne bo kaj kositi ne po gričih ne po mlakah. Po njivah je črv do deževja spet hudo razsajal, in zdaj je nastal mraz, da je bilo na jutro dne 18. in 19. t. m. nekoliko slane, ki se pozna posebno po fižolu. Toraj „tudi pri nas“ bomo prepevali žalostno pesem na glas, ako nam Bog posebej kaj ne spregleda in ne privrže.

Na Dovjem, 23. junija. (Smrt na vsaki način. Vreme.) Sv. Telesa dan bi bila kmalo mašina dveletnega fanta železniškega čuvaja pri Belei povozila. K sreči je mašinist še o pravem času fantka na železni cesti stoječega zapazil in vlak ravno v tem hipu vstavil, ko je osupnjeni in prestrašeni oče otroka spred mašine potegnil, kterega je cilindar pri mašini že nekoliko zadel in omamil. Otrok je od strahu in prizadete rane kmalo okreval in v nedeljo potem že zopet po hiši hodil. — Pri ogledu je železniško predstojništvo čuvaju naročilo, da mora vselej otroke v čuvajnico zapreti, preden ima kak vlak priti. — Po tem naročilu sta se čuvaj in njegova žena tudi ravnala. Ali kaj se zgodi pretečeni petek? (toraj en teden po nesreči). Preden je novi zjutrajšnji vlak prišel, zapreta otroke v čuvajnico, namreč večja 8 let stara deklica, ki je na najmanjšo sestrico pazila in pa že imenovanega fanta. Fant pa, ves živ, zleze na stol, na mizo in potem na okno; ter se z zapero igra. Pri tem pa se zunanje okno odpre, fantku se prevaga in pade z glavo na tla. Oče, ki je ravno na vlak čakal in mati, ki je blizo tam prala, oba ob enem zagledata nesrečo, prihitita zraven, ali prepozno.

Pobrala sta mrliča, dasiravno fantek ni više padel, kakor dober meter globoko. Pred ko ne, si je zatlilnik ulomil. Toraj smrt na vsak način!

Medard je tudi pri nas mož beseda; s tem razločkom, da ne dežuje samo, ampak se v naših hribih vsaki dan tudi sneg kadi. Pretečeno sredo, 18. junija, je bilo tudi precej slane, ki pa po Dovškem polji ni kaj škode naredila, veliko več pa v Kranjski gori in Ratečah, kjer je krompir, sirk in fižol močno poparila. Letošnji rožnik nam ostane v vednem spominu zavoljo nenavadne mrzloti; kajti prav dobro se nam prilaga zakurjena peč in ponoči dvojna odeja. Tudi čebele so slabe, ker ne morejo rojiti; nekteri panjovi so celó pomrli.

Iz Dolenjskega, 24. junija. Slaba ura bije za ubozega kmeta. Vedno deževje je vode nagnalo iz strug, da so seno pregrado poblatile. In Bog ga vedi, kako bomo še to spravili? Če tudi lepo vreme nastane, bomo imeli grdo delo in slabo krmo. Kaj pa, če bo le še dežilo? Pa naj bi že šlo, če bi le trdo ne bilo; večkrat se pa še nesrečna toča vsuje, ki je po mnogih krajih že precej škode napravila. — Trta, kar je v tem deževju cvetela, se bo obsula; pa tudi zdaj le žalostno cvete. — Pšenica, katero je že poprej rija hudo stisnila, ima prav mrtvaško barvo; bo gotovo revna in drobna. Koruza je še čisto majhna, ker jo okopavati ne moremo. Edini zimski ječmen je lep; ali toča ga je že hudo oklestila. — Češplje bodo le v kakem zatišji. Jabelka so sploh polna. — K temu srenjski sluga vsako nedeljo davke kliče. Cele jate ciganov nam pa na vse plati krađe in prestrašno nadlego dela. — Kdaj bo boljša ura bila?!

Iz savinjske doline, 21. junija. (Judje. Ljubljanskemu škofijstvu na uho.) Položaj našega ljudstva je vedno žalostnejši in obupnejši. Njegov jezik se še vedno z nogami tepta, kakor da bi še vedno Auersperg-Lasser odločevala na Dunaji osodo avstrijskih narodov in njegovo gmotno stanje je vedno slabše. Visoki davki in pa slabe letine mislita ga vničiti. Posebno slabo se pa godi onemu delu tukajšnjega ljudstva, ki je, ne imajoč tolika zemljišča, da bi se od njega preživel, nekdanj vsaj za silo preživel sebe in svojo družino s tem, kar je pridobil pri lesni kupčiji. Tukajšnje gorovje pokrivajo namreč več ur na daleč velikanski gojzdi največ jelovega lesa, ki so lastnina Ljubljanskega škofa, ki ima tu na Štajarskem v Gornjem gradu svojo grajščino. Iz teh gojzdov dobiva Ljubljanski škof po največ svoje dohodke. Do izvolitve ranjcega škofa in še nekoliko potem je bila navada, da so v škofovih gojzdih posekani les pokupili posamezni domačini, ga sožagali na svojih žagah in ga potem prodajali. Na ta način se je preživelo mnogo družin in vstreženo je bilo s tem tukajšnjemu ljudstvu in tudi škofovemu oskrbništvu. Ali prišla je ona doba, ko je vse segalo po mašinah in če le mogoče jih vpeljalo v nadi povišati svoje dohodke. Tako se je tudi tukaj v Vrbovci pri Nazaretu napravila umetna žaga na 4 nože, ki bi imela zrezati ves les iz škofovih gojzdov. Stala je v resnici veliko in je zavdala smrtno rano našemu ljudstvu. Do zdaj so mogli tudi manj premožni kupčevati z lesom in si prislužiti kak sold, ali odslej jim je to nemogoče, ker kdo izmed domačinov ima pač toliko premoženja, da bi mogel vzeti v najem žago v Vrbovci, ki žaga ves les iz škofovih gojzdov. To je le mogoče tujim podvzetnikom, ki so v resnici sem prišli, vzeli za nekoliko let žago v najem, nabrali si mnogo dobička, — na to pa zopet odšli. Tako je bilo vničeno premnogo družin, ki so samo od lesa živeli. Pa tudi škofovi dohodki se po moji misli niso „znatno“ povikšali. Ako pomislimo, da je umetna žaga požrla veliko denarja koj pri zidanji in da zdaj vsa škoda, ki jo naredi velika voda s tem, da odplavi hlode, zadene le Gornje-graško grajščino, med tem, ko je poprej mogla povodenj škodovati le posameznikom, ki so v gojzdu les kupili in ga v nižavo spravili, pač ne moremo trditi, da bi bila ta sprememba za lastnika omenjene grajščine in žage posebno blagonosna. Pa če tudi je ljudem voda večkrat kaj lesa odplavila, so vendar še shajali in so bili hvaležni Ljubljanskemu škofu za zaslužek. Toliko bolj so pa bili vznemirjeni, ko jim je bil ta odvzet in je šel v žepe tujim podvzetnikom raznih narodnosti in razne vere.

Letos smo pa prišli še za en korak dalje. Zgodilo se je to, kar ne more na naše ljudstvo nikakor dobrega vtisa narediti in mnogo škoduje časti, ki jo vživa duhovski stan, posebno pa še višji pastir pri našem ljudstvu. Med tem, ko se drugod duhovniki in neduhovniki vpirajo nasilstvu judovskega življa in

skušajo oprostiti ljudstvo iz njegovih nesrečnih rok, je pa pri nas škofijsko oskrbništvu pripomoglo, da so prišli judje v našo dolino in se naselili na škofijskem zemljišči! Kaj tacega se ne sliši vsak dan! Prav je imel slovenski list, ko je omenil krščansko gorečnost blagega Ljubljanskega škofa, Tomaža Hrena, ki je nevtrudno preganjal krivoverce po naših krajih in pa ž njim primerjal sedanjo spremembo, ko se na škofijskem svetu podpira judovstvo! Žago v Vrbovcu sta namreč vzela v najem Zagrebška juda „Deutsch in Bernstein“, ki mislita v svoje roke dobiti še druge žage in se morda še za trdno tu naselita. Ako se to zgodi, je ljudstvo vničeno in popolnoma izročeno judom na milost in nemilost. Tudi njihovo versko prepričanje mora pri tem trpeti, žalostne priče tega so nam oni kraji, ki so z judi oblagodarjeni. Vbogi narod! Kaj te še vse ne čaka! Pa tudi nečastno za one kroge, ki so tega vzrok. Ako se bo čez leta prašalo, kdo je privabil judje v našo dolino, ki je bila dozdej pred njimi prizanešana, odgovorilo ti nejevoljno ljudstvo: Ljubljanski škof. Ljudje namreč mislijo, da vse, kar stori škofov oskrbnik, stori z dovoljenjem in vednostjo Ljubljanskega škofa. Torej tudi nejevolja zoper njega, ki znabiti vsega tega ni nič kriv. Prosimo toraj dotične kroge, naj preiščejo vso stvar in naj po moči, ko je še čas, popravijo napako, ki jo je povzročilo oskrbništvu.

Domače novice.

(Rajnega dr. J. Gogale gomila) je bila včeraj, kot njegov imendan, krasno ozaljšana; 7 prelepih vencov — eden izmed njih iz deškega zavetišča „Marianum“ — je svedočilo hvaležno ljubezen do nepozabljivega dobrotnika ubogih in sirot. Brala se je tudi zanj ob 9. uri pri sv. Krištofu sv. maša.

(Ljubljanski župan) gosp. Grasselli odšel je danes na Dunaj namesto deželnega glavarja grofa Thurna, kterege zastopa, h konferenci, o kateri smo nedavno poročali, da se bo na poziv Dunajskega župana ondi sešla, kjer bodo posamična mesta in dežele naznanile, koliko škode da imajo vsled podržavljenja železnic na občinskih dohodkih.

(Požar) nastal je danes popoldne okoli treh na Vevčem v papirničnem magacinu. Iz Ljubljane odšel je tjakaj oddelek gasilcev.

(Pevsko društvo „Slavec“.) Vsem prijateljem petja in napredka naznanja podpisani odbor najuljudneje, da je sl. vlada z odlokom od 9. junija t. l. št. 5312 pravila slov. delav. pevskega društva „Slavec“ potrdila. Ob enem podpisani odbor naznanja vsim onim, kateri želé postati delujoči in podporni člani pevskega društva, da so redne zborove vaje vsaki ponedeljek in sredo, a šola za začetnike vselej v torek in četrtek in to točno od 8.—9. ure zvečer v društveni sobi Gospodske ulice št. 8, I. nadstropje. Vpisovanje in sprejem je ob navedenih urah, kakor tudi ob nedeljah od 11.—12. ure popoldne v društveni sobi in pri blagajniku g. Fr. Dežmanu, bukovezu na Starem trgu. Redni člani plačujejo po 20 kr. na mesec, a podporni 3 gold. na leto. Vsled blagega namena, kterege ima to društvo, vabi vse gg. pevce in prijatelje narodnega napredka najuljudneje k obilnemu pristopu
odbor.

(Leseni denarji). V sili in revii človek res marsikaj izumi. Na cesar Jožefovem trgu, kjer prodajajo drva, hodi revna ženica s škafo na mestni vodnjak po vodo in napaja ondi stoječo živino. Njeno delo prodajalci drv ne plačujejo z bakrenim ali srebrnim denarjem, marveč z lesenim — s polenom. In tako si ubožica prisluži nekaj drv, ktere pri občni draginji težko kupuje. Mi bistroumni ženici želimo pri tem poslu le mnogo sreče, ker vemo, da je ta zaslužek nezaten in nestanovit. Ob tržnih dneh in pri vročini bi bili dohodki lahko večji, ko bi številno polen ne bilo tudi odvisno od radodarnosti prodajalčeve. Nekteremu posestniku lesenih denarjev kar ne gre denar iz voza, še ne zahvali se za dobro delo, ktero je storila ženica žejnemu konjiču.

(Oproščen zatožbe hudodelstva telesne poškodnine) je Janez Aljančič, 28letni posestnikov sin, pri Kovorji doma. Stepli so se 26. novembra 1882 in pri tej priložnosti zlomili so 26letnemu hlapeu Antonu Mežnarju nogo, da sedaj po berglah hodi. Sumljiv in zatožen tega hudodelstva je bil Janez Aljančič. Porotniki pa se niso mogli prepričati, da bi bil on kriv obdolženega dejanja in so ga oprostili.

(Obsojen) je na pet let na Grad 25letni posestnikov sin Janez Delove iz Štefanje Gore zaradi hudodelstva uboja, doprinešega nad Velesovcem Ant. Kernom, kterege je 10. junija 1883 z nožem v obraz tako sunil, da je poslednji vsled tega umrl.

(Umor.) 21. t. m. izlekli so iz Save v Šmarčni Rateškega okraja truplo neznanega umorjenega človeka, ki ima blizo 60 let. Glava njegova ima pet hudih ran, ki so se mu napravile z ojstrim orodjem.

(Sneg o kresu.) Pretečeni teden je v Blokah pri Novi vasi blizo Rakeka padel po noči sneg in vničil še to, kar je pred ta dan toča nepoškodovane pustila. Ubogi kmet! — Tako je pisal nekdo prijatelju v Ljubljano.

(Iz Begunj) se nam poroča, da ni res, da bi bila jetnica Možina ubila usmiljenko-paznico in da se v zaporu lepo obnaša. Naš poročevalec je novico, prav da izmišljeno, zabilježil, ker se je včeraj in predvčeranjem sploh po mestu govorilo in mu jo je javila osoba, ki mu je do sedaj vseskozi le resnico poročala.

(Toča) je pobila po Kamniškem okraju 17. t. m. po Vaseh: Brezje, Ternovče, Mala Lačina, Zlato Polje, Brezovica, Koreno, Krašnja in Kompolje. Škoda je velika, kajti vničeno je sadje in poljski pridelki.

(Trgovinska in obrtna zbornica.) (Dalje.) VI. G. zbornični tajnik poroča o prašanji, če potrebujejo mlinarji za pekarenje črnega kruha izkaza sposobnosti. C. kr. deželna vlada naznanja vsled ukaza trgovinskega ministra z dne 22. januarja t. l., da se je predstojnik zveze avstrijskih mlinarskih in mlinskih vdeležencev na Dunaji obrnil na c. kr. trgovinsko ministerstvo s prošnjo, naj bi izdalo uradno pojasnilo ministerskemu ukazu z dne 17. septembra 1883, drž. zak. št. 148, v tem smislu, da rokodelski pekovski obrt izvršujejo le oni, kateri pekó bel kruh, oziroma v tem smislu, da pekarija črnega kruha pripada k mlinarstvu ter da se v nobenem slučaju ne sme od mlinarjev, kateri iz svojih mlinskih izdelkov pečejo črn hruh, zahtevati dokaz sposobnosti v smislu zakona z dne 15. marcija 1883, drž. zak. št. 39.

V dotični vlogi se navajajo mnogi postavni popisi, kateri pekarenje črnega kruha označujejo kot del mlinarskih obrtnih pravic; dalje se opozarja, da so navadni mlinarji nasproti parnim in drugim mlinom itak v težavnem položnji, ker ti slednji kot tovarne niso navezani na izkaz o sposobnosti. — Po določilih navedene postave in ministerskega ukaza nikakor ni v zakonu utemeljeno, da bi bil rokodelski obrt le pekarenje belega kruha. Kar se tiče drugega dela prošnje, da smejo po zakonitih propisih mlinarji peči črn kruh, omenja c. kr. ministerstvo, da je to pač različno, kdaj je kdo nastopil mlinarski obrt, ali še tedaj, ko so veljala stara določila, pred 1. majem 1860, ali ko je imel veljavo obrtni red z 20. decembra 1859, ali pa odkar ima veljavo zakon z dne 15. marcija 1883, drž. zak. št. 39. — Kar se tiče prve kategorije, so smeli v mnogih deželah res da mlinarji iz lastnih mlinskih izdelkov in s svojimi ljudmi peči črn kruh tudi za prodaj. — Kar se tiče druge kategorije, se omenja, da oni, kateri je naznanil mlinarski obrt potem, ko je obrtni red z leta 1859 moč dobil, ne sme, če ni naznanil tudi pekoveškega obrta, peči kruha. — Kar zadeva tretjo kategorijo obrtnikov, si morajo oskrbeti obrtni list, oziroma izkazati sposobnost, da smejo peči črn kruh.

C. kr. trgovinsko ministerstvo namerava sporazumno s c. kr. ministerstvom za notranje zadeve izdati obširno pojasnilo te zadeve, ter je poslati političnim deželnim oblastvom. Ker pa so gorenji obrti zaradi preskrbovanja ljudstva z živežem važni, želita zvedeti gorenji ministerstvi, kake so fakične razmere, če je mlinarski obrt kje združen s pekarijo črnega kruha. Zaradi tega se obrača ministerstvo do c. kr. deželne vlade, in ta do zbornice, naj ji poroča o tej zadevi.

Zbornično predsedstvo obrnilo se je v tej zadevi na c. kr. okrajna glavarstva, katerih poročila se tako glasijo, da mlinarji ne pekó za prodaj črnega kruha, ter tudi sploh ne pekarijo.

Odsek se soglašja z gorenjim ministerskim ukazom ter nasvetuje: Zbornica naj poroča c. kr. vladi, da mlinarji v Kranjski ne pekó črnega kruha za prodaj. Predlog se vzprejme.

VII. G. Vaso Petričič poroča o prošnji mestne občine Radovljica, da bi tamošnji trije semnji, in sicer na sv. Gregorija dan (12. marcija), na Bin-

koštni terek in na sv. Lucije dan (13. decembra) smeli biti živinski semnji.

V Radovljici je na podlagi privilegija z dne 20. septembra 1844 šest semnje, izmed katerih sta dva tudi živinska. Občine okraja Radovljiškega in okrajnega glavarstva Kranjskega in Celovškega ne ugovarjajo, samo občina Rožek na Koroškem in Tolmin na Primorskem ugovarja vsaka jednemu semnju, ker so v teh krajih tudi takrat semnji. Odsek vendar meni, da ti ugovori zaradi velike oddaljenosti teh krajev od Radovljice nimajo pomena; živinoreja pa se v okraju Radovljiškem sme imenovati važna, in pričakovati je, da se bodo ti živinski semnji številno obiskovali, ter dala se bode živinorejcem prilika, da bodo v bližnjem okrajnem mestu prodali svojo živino, zaradi tega se izreka odsek za dovoljenje.

Poročevalec stavi v odsekovem imenu predlog: Slavna zbornica naj prošnjo mestne občine Radovljica za dovolitev dalnjih treh živinskih semnjev c. kr. deželni vladi gorko priporoča. Predlog se enoglasno vzprejme.

VIII. Gosp. Vaso Petričič poroča o prošnji farne občine Prežganje za tri semnje. Občine v okraju Litijskem in sosednih okrajih niso, razen občine Devica Marija v Polji ugovarjale semnjem in ta le temu dne 14. marca. C. kr. okrajno glavarstvo v Litiji priporoča toplo to prošnjo. Odsek pa vendar gleda na to, da ni pričakovati živahnega obiskovanja semnjev v Prežganji in je v okraju Litijskem že 68 živinskih semnjev na leto, ne more iz gospodarstvenih ozirov priporočati prošnje, ter predlaga: Slavna zbornica naj se v svoji izjavi c. kr. deželni vladi izreče proti dovolitvi.

Predlog se vzprejme.

(Dalje prih.)

Razne reči.

— Povodenj po Galiciji je silno veliko škodo napravila. Od 74 okrajev jih je pod vodo 44, katerih nekteri so popolnoma poplavljeni in škoda več milijonov gold. iznaša. Mnogo kmetov je, katerim je voda vse čisto pobrala. Njive ob reki Dnjester so tako opustošene, da se pač ne pozná, kje so ležale. Vso rodovitno prst pobrala je dereča povodenj. Planjava med Radymo in Jaroslavom je vsa pod vodo, kakor daleč le oko seže. V Jaroslavu je toliko vode nastopilo po mestu, da se bo nekoliko hiš ob obrežji reke San vsak čas prodrlo. Vasi pa iz poplavljenih ravani ravno tako štrle kviško, kakor otoki iz morja; posebno slabo se godi onim, ki leže ob reki San. Še slabše kakor okoli Jaroslava godi se pa ljudem okoli Rzeszova, kjer ni pod milim nebom ničesar videti kakor voda rujava in grda, da je strah in groza. Vže se čujejo žalostne novice, da je tu pa tam mnogo ljudi potonilo.

— Za popotnike na Velehrad. V Pragi se je pod pokroviteljstvom kardinala Schwarzenberga osnoval odbor, čegar naloga je, podpirati potnike, ki se bodo prihodnje leto podali h grobu sv. Metoda na Velehrad. V odboru je več plemičev in drugih odličnih mož iz srednjega stanu. Kardinalu je veliko na tem ležeče, da bi češki narod na dostojen način slavil 1000letni spomin smrti sv. Metoda in skrbi, da bi verniki mnogo dušnega sadu iz slavnosti svetih blagovestnikov dobili. Kakor so poročali češki listi, je tudi jugoslovanski apostelj škof Strossmayer obljubil, da počasti drugo leto grob sv. Metoda, ki je na Velehradu, s svojo navzočnostjo. Kakor vse kaže, bo slavnost l. 1885 ono od l. 1863 še veliko prekosila. Bog daj, da bi ta slavnost kaj pripomogla k zedinjenju vshodnje cerkve z rimsko!

— Učinek žganja. Iz statistike alkoholizma na Nemškem povzamemo naslednje: Na Nemškem umrje vsako leto 10.000 oseb vsled dilirium-a (blaznosti, ktere vzrok je preobilno pitje opojnih pijač). Med jetniki je 53 odstotkov pijancev, ki se napijejo pri priložnosti, in 47 odstotkov, ki se napijejo iz navade. Med ženskimi je pa 61% druge in 39% prve vrste. V Berlinu pride na 1.123.000 ljudi 11.169 žganjarij. Povsod se pitje žganja razširja. Kaznenci so večinoma spiti do popolne duševne otrpnosti. Grozna je rubrika o podedovanju pijančevanja. Žganje povzročuje staršev in otrokom slaboumje, glavobol, epilepsijo, gluhost in telesno slabost. Med 100 zblaznelimi je 25 blaznih radi žganja. Umrljivost je pri pijančih za trikrat ali štirikrat večja kakor pri zmerno živečih ljudeh. V Berlinu umrje vsako leto 37 odstotkov ljudi vsled blaznosti ali norosti, ki je nasledek žganja. Od l. 1874—1878, toraj v 4 letih je bilo na Pruskem 380 samomorov, ktere je povzročilo nezumno pitje žganja. Na vsem Nemškem je pa povzročilo žganje 46 odstotkov vseh samomorov, 63 odstotkov smrtnih ran, 74 odstotkov težkih poškodovanj, 60 odstotkov maščevalnih napadov in 77 odstotkov zločinov proti pravosti. — To je v resnici žalostno poročilo!

Izdajatelj in odgovorni vrednik **Jožef Jerič.**

Opomin

vsem posestnikom vinogradov na Dolenjskem.

Kranjska se ne more več prištevati tistim srečnim deželam, ktere so bile do sedaj obvarovane pred trtno ušjo. Ta najhujši sovražnik vinarstva je prodril na svojem vničevalnem popotovanju skoz Evropo in našo državo — že tudi čez meje naše dežele ter se lotil naših vinogradov.

Ogled, kterega je priredilo okrajno glavarstvo Krško s pomočjo gospoda Julija Hausel-na, vodje priprav za obrambo proti trtni uši na Štajarskem in podpisanega načelnika kot veččakov in s posredovanjem popotnega učitelja gospoda Gustava Pirca, kterega je navlaš v to odposlala visoka deželna vlada, je nedvomno dokazal, da se trtna uš že nahaja v okraju „Cigelnik“ blizo Velike Doline, sodnije Kostanjevske, tik meje Hrvaške pri Samoboru, in da je ta okraj le blizo 4 kilometre oddaljen od okuženih vinogradov na Hrvaškem in Štajarskem.

Podpisani odbor za obrambo se je že v pozivu dne 5. avgusta 1881 skrbeč izrazil: „Kdo jamči nam, da ni nas že napadel ta škodljivec ali da nas ne napade v kratkem“ — in ta nevidljivi sovražnik pričel je baš že tačas svoje pogubonosno delo; kajti krajevno raziskavanje je nedvomno dokazalo, da je bila trtna uš najmanj že pred štirimi leti v sedaj okuženem okraju.

Najprvo je bila v vinogradu nekega posestnika iz Štajarskega. Iz lege in kakovosti sedaj okuženega okraja, ktera je okuženemu središču na Hrvaškem in Štajarskem nasprotna, se nedvomno sklepa, da se ta krilati škodljivec ni sam naselil, ampak da so ga zanesli v te kraje delavci z orodjem, posodo in oblačili.

Kako in kam da se razprostira ta okuženi okraj, zamore dokazati le prav vestno in trudapolno preiskavanje teh vinogradov; vendar se je bati, da so tega škodljivca delavci že v druge kraje zanesli; sosebno radi tega, ker se ni vedlo do sedaj, če je že v naših vinogradih.

Toraj pazite vestno posestniki vinogradov, natanite precej vsako nenavadno prikazen na trtji, posebno če prične pešati rast, slabo razvijati se listje, in če je nasad slab ali pa če ga celo ni — politični oblasti naravnost ali pa potom dotičnega županstva in če je le mogoče, poročajte tudi o tem nemudoma in naravnost odboru za obrambo proti trtni uši, da se prične precej preiskovanje in da se v slučajih okuženja priredé precej dotične priprave, drugače nam vničí ta škodljivec vse vinograde.

Le tačas zamoremo premagati tega škodljivca, če se je zasledil koj početkoma in da ni okuženi okraj preobširen.

Zaradi tega mora odbor p. n. posestnike vinogradov resno opomijati, da ne pridejo v nobeno dotiko z okuženim okrajem ter se tako ovarujejo velike nesreče.

Akoravno je že vsa skrb odborova obrnjena na okuženi okraj, vendar ne bode opustil odbor izpolnjevanje prevzete častne dolžnosti po celém obsegu.

Rudolfovo, 20. junija 1884.

Odbor za obrambo proti trtni uši.

Načelnik:
Anton Ogulin.

Telegrami.

Dunaj, 24. junija. Vlada je takoj vprašala na ministerstvo zunanjih zadev, kako je s kolero v Toulounu. Grof Taaffe sklical je odmah najvišji sanitetni svet, da spregovori svoje mnenje v tej zadevi. Popotniki, ki prihajajo iz Toulouna pravijo, da je večeraj (23. t. m.) v Toulounu umrlo 18 oseb za kolero. Novice iz Pariza, Marseilla in drugih francoskih mest vse zanikajo in le jednega mrtvega pripoznajo.

Toulon, 25. junija. Pooblastenec trgovinske zbornice dr. Brouardel je došel semkaj in potrdil, da je značaj kolere sporadičen. Večeraj obolelo jih je v vojaški bolnišnici 8, v civilni 2 na kolero. Umerl ni nikdo. Prebivalci so zdatno potolaženi.

Rim, 24. junija. V deželi Rovigo kujajo se žanjice in žanjci. Trčili so skupaj z vojaki in kri je tekla.

Tujci.

24. junija.

Pri **Malič:** Karol Duneker, e. k. stotnik, z Dunaja. — Pischner, Schwarz in Hock, trg. potovaleci, z Dunaja. — Dr.

Josip Finschger, iz Gradca. — Alojzij Lunjak, trg. potovalec, iz Haide. — H. Markwardt, trg. potovalec, iz Kolina. — Dr. Franc pl. Lettis, iz Reke.

Pri **Stonu:** Karol Fahr, tovarnar, iz Darnstadta. — H. Nossbaum, tovarnar, s soprogo, iz Frankobroda. — Pencij Brenganze, trg. potovalec, iz Milana. — Robert Cords, zasebnik, z družino, iz Genove. — Adolf Müller in Al. Krauss, trg. potovalec, z Dunaja. — Anton Endler, trg. potovalec, iz Gablonca. — Janez Purscht, zasebnik, iz Badena. — Jakob Štefan, zasebnik, s soprogo, iz Zagreba. — Hans Esterl, kupč. lesa. — Janez Murnik, iz Kamnika.

Pri **Tavčarji:** Marija Troha, zasebnica, iz Trsta. — Ema Gerga, vzgojiteljica, iz Gradca.

Umrli so:

V bolnišnici:

21. junija. Luka Gajger, gostač, 63 let, (Poljanska cesta št. 42, podružnica), Marasmus.

22. junija. Primož Verbove, gostač, 64 let, vsled slučajnega poškodovanja.

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 53 gl., Rio 52, St. Domingo 60, Portorico 86, biserna 93, Cejlon 75—120, Java 63, Mokka 98—110.

Sladkor po 22.75—31 gl.

Dišave: poper 90 gl., žbice 63—100.

Južno sadje: dateljni 30, fige iz Kalamate 10, iz Smirne 18, rozine 11, pomoranče 8.50, limone 5 za vsak zaboj, rožiči 4, mandeljni 84.

Olje: laško 70—88 gl., albansko 42, dalmatinsko 43, angleško 34, petrolej 9.50.

Kože: juhtovina 260, podplatje 125—160, teletnina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 60, zajčje sto komadov 25 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 118, isterska 110.

Bombaž: ameriški 72, indiški 46.

Ježice po 11—24 gl.

Mast: maslo 98—104, angleška 60, ogerska 65, špeh 57.

Žito: pšenica ruska 9.25—10.—, laška 10.25, kuruza 7.25, rž 7.50, oves 7.50, fižol 11—12, grah 13—15, riž laški 18.75, indiški 12.— goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

25. junija.

Papirna renta po 100 gl.	80 gl.	05	kr
Sreberna	80	90	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	102	15	„
Papirna renta, davka prosta	95	50	„
Akcije avstr.-ogerske banke	857	—	„
Kreditne akcije	160 gl.	300	40
London	121	85	„
Srebro	—	—	„
Ces. cekini	5	76	„
Francoski napoleond.	9	69 ¹ / ₂	„
Nemške marke	59	60	„

Od 24. junija.

Ogerska zlata renta 6%	122	55	„
„ „ 4%	91	40	„
„ papirna renta 5%	88	30	„
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl.	107	75
„ Länderbanks	99	60	„
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	551	—	„
„ državne železnice	313	25	„
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	217	75	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	125	—
4% „ „ „ 1860	500	135	25
Državne srečke iz l. 1864	100	168	25
„ „ 1884	50	168	—
Kreditne srečke	100	175	—
Ljubljanske srečke	20	23	—
Rudolfove srečke	10	18	75
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	107	30	„
„ Ferdinandove sev.	105	75	„
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	50	„

Orglje

s 16 spremeni v lični omari, jako pripravne so na prodaji iz farne cerkve Borovniške po nizki ceni. Več pri cerkvenem opravištvu v Borovnici (na Kranjskem). (2)

Imamo jo!!

Po vstrajnih študijah posrečilo se je dr. pl. Bendenu izumiti

pomado za lase,

o kateri se lahko z dobro vestjo reče, da je na svojem mestu. V čisto kratkem času po tej pomadi priraste gosta in krepka brada, kakor tudi lasje; zabranjuje pa tudi izpadanje las. **Izumnik je porok za brezpogojen vseh.** (38)

Steklenica velja 2 gl. a. v.

Edina prava se dobi pri izumniku dr. pl. Benden-u v Pragi, Salmove ulice šte. 7, kamor je treba denar predposlati.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.